

Řehka: Měníme plány, musíme být připraveni na obranu Evropy

 [novinky.cz/clanek/domaci-rehka-menime-plany-musime-byt-pripraveni-na-obranu-evropy-40410974](https://www.novinky.cz/clanek/domaci-rehka-menime-plany-musime-byt-pripraveni-na-obranu-evropy-40410974)

Jak hodnotíte ruskou mobilizaci a co to pro nás znamená?

Jednoznačně to ukazuje, na co dlouho upozorňovali odborníci, že Rusko bez mobilizace nebude schopno dál působit. Překvapení to proto pro mě nebylo.

Válka na Ukrajině a to, že Rusko je jasná hrozba, se samozřejmě odrazilo do všech obranných dokumentů Aliance a odrazilo se to v plánování naší obrany. To, že se v Rusku mobilizuje, to, že vyhrožuje použitím jaderných zbraní, nedělá situaci jednodušší, protože to zvyšuje napětí.

Jak reálné je použití jaderných zbraní?

Toto nelze předvídat. Ale ty zbraně mají, takže je možné, že je použijí. Navíc ruské vedení už ukázalo, že se dokáže rozhodovat iracionálně, nevhodně, nebezpečně a nezodpovědně. Jestli je to pravděpodobné, nechci hodnotit, ale pro Ruskou federaci by to mělo dlouhodobě katastrofální důsledky.

| Dvě procenta HDP na obranu jsou závazek a slušní lidé i slušné státy plní slovo

Mluví se o tom, že by mohli použít menší jaderné zbraně na Ukrajině.

Jak nešmelit vás naučí v komedii Příště budeme chytřejší, staroušku.
Úterý 20:15 TV Seznam

Tip od Seznamu

Ano, podle analytiků je možné, že kvůli tomu, že situace na bojišti není pro Rusko příznivá, mohou použít taktickou jadernou zbraň menšího dosahu.

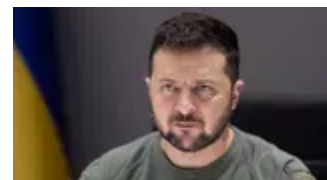
V takovém případě podle vyjádření odborníků, jako je Úřad pro jadernou bezpečnost a podobně, by fyzické dopady v České republice nebyly takové, že bychom museli začít chránit lidi.

Dál postupujeme, oznámil Zelenskyj. Ruské řeči o jaderných zbraních označil za nebezpečné

Zahraniční

Na druhou stranu by to mělo obrovský psychologický a strategický dopad, protože by to zbořilo tabu a posunulo by to hranice myslitelného.

Teď se považuje jakékoli použití zbraní hromadného ničení za něco nepředstavitelného, za něco, co by žádný civilizovaný stát neměl udělat. Pokud by do toho Rusové šli, tak by tím tyto hranice posunuli a sami sebe by odsunuli do kategorie zemí, se kterými slušný člověk opravdu nechce nic mít.

Pokud by jaderné zbraně použili, vtáhlo by to NATO do války?

O tom nemohu spekulovat. Američané – hlavní jaderná velmoc – se vyjádřili tak, že to Rusové nemají dělat, protože to pro ně bude mít katastrofální důsledky, a že se nenechají zastrašit a že budou Ukrajinu podporovat dál.

Představil jste své plány a řekl jste, že máte jen jednu prioritu, a to je, aby byla armáda bojeschopná. V jakém je stavu dnes a jak si tu bojeschopnost představujete?

Když říkám, že chci, aby byla armáda bojeschopná, neříkám, že dodnes nebyla. Chci říci, že je to pro mě to hlavní, čím se budu zabývat. Hlavně kvůli tomu, že tu máme válečný konflikt nedaleko od nás, který má eskalační potenciál.

Nikdo neví, jak to skončí. My jsme součástí obranné aliance a ten konflikt je na její hranici. O to důležitější je bojeschopnost armády. To je alfa a omega naší obrany a je to moje starost.

Zahraniční

A co to konkrétně znamená?

Hlavně musíme mít připravené lidi, profesionálně vycvičené a dobře vyzbrojené. Musí mít bojovou morálku. A také musíme mít adekvátní doktríny a obranné plány. Můj plán má pět bodů. Za prvé je potřeba vojensky revidovat obranné scénáře. Na to se teď chystáme.

To znamená, jaké jsou hrozby a jak jim čelit?

Laicky vojenský scénář znamená představitelné situace v budoucnosti. Jako příklad reálného scénáře lze uvést možný konflikt na východním křídle Aliance, kdy bude aktivován článek pět Washingtonské smlouvy (útok na jednoho člena NATO je brán jako útok na celou Alianci – pozn. red.).

To je teď nejreálnější scénář možného ohrožení ČR?

Není to jediný scénář, ale je to jeden z těch, na který se chystáme.

Dřív se jako hrozby uváděly vedle té z Ruska ještě terorismus a migrace.

To platí pořád.

Ale dříve byl hlavní důraz na boj s terorismem na zahraničních misích. A ten důraz byl až takový, že armáda čelila výtkám, že se proměnila v expediční sbor.

Jsme součástí NATO, které má obranu do 360 stupňů. Reálně pořád hrozí násilný extremismus, terorismus, následky zhroutených států např. v Sahelu na severu Afriky. Jsou scénáře většího přílivu uprchlíků.

Ale dnes se Aliance připravuje hlavně na scénář po aktivaci článku pět, na boj vysoké intenzity na evropském válčišti. Koneckonců NATO říká, že bude bránit každý centimetr území členských států. Na to se připravujeme i my a také proto chceme udělat revizi obranných scénářů a plánů.

Letiště Líně, kde by mohla stát gigafactory, armáda prý potřebuje

---

Domácí

Abych se vrátil ke svému plánu bojeschopnosti, druhou prioritou je koncepce válčení budoucnosti. Pokud pořídíme letoun páté generace (americký stroj F-35), tak to bude na čtyřicet let a musíme se už teď zabývat tím, jak v té době budeme válčit.

Třetím pilířem našeho plánu je forsáž modernizace. Musíme co nejrychleji dosáhnout zvýšení výdajů na obranu na dvě procenta HDP (Vláda toho chce dosáhnout už v roce 2024. Podle odhadů pak bude rozpočet obrany okolo 150 miliard. Letos jde na armádu 89 miliard a podíl na HDP je 1,35 procenta – pozn. red.). Musíme být schopni peníze efektivně utrácet. Musíme dovybavit těžkou brigádu, nahradit nadzvukové a vrtulníkové letectvo.

Za čtvrté musíme mít připravené lidi. Posledním pilířem je příspěvek armády ke kultivaci strategického prostředí, abychom se stále nebavili jen o tom, jestli armádě má auta dodat firma x nebo y, ale i o tom, k čemu nám ta auta budou, co nám hrozí a na co máme armádu.

Co říkáte na to, že kvůli válce a zdražování sílí hlasy lidí – slyšet jsou na demonstracích –, ať se staneme neutrálním státem a začneme vyjednávat s Ruskem o dodávkách levného plynu. Byla by obrana mimo NATO reálná?

To je politická věc a to nemůžeme jako vojáci řešit. Máme jednoznačné zadání, které vychází z bezpečnostní strategie, koncepce zahraniční politiky a dalších dokumentů, které počítají s tím, že

obrana země je založená na Alianci. Ale jestli dnes někdo říká, že by chtěl být neutrální a vystoupil by z NATO, tak má říci i to B, že potom by bylo potřeba vydávat na obranu třeba deset procent HDP.

| Je varovné, že česká armáda stárne, a to i na nižších funkcích

V případě ohrožení a manévrového boje na území Česka pak nemůže být řeč o dvou brigádách a jednom pluku, ale o několika divizích. Poté by bylo nutné začít se bavit o znovuzavedení povinné vojenské služby. Jako voják říkám, že by trvalo roky, než by se to nachystalo, a stálo by to řádově víc peněz.

A vzhledem k tomu, že máme dlouhodobě problém dostat se jen na dvě procenta, která požaduje Aliance, neumím si představit vůli dávat deset procent. A navíc neutrální země nefungují tak, že řeknou, že jsou neutrální, ale musí se na tom shodnout okolní země. Nejsm si jist, zda by Rusko respektovalo to, že se prohlásíme za neutrální stát.

Když politici i armáda vidí budoucnost v NATO, tak proč udržovat vševojskovou armádu?

Fungujeme v rámci Aliance a budování našich schopností je provázané s Aliancí. Existuje systém plánování a podle možných operačních potřeb se definují cíle i schopnosti a ty se rozdělují různým zemím.

Nejde jen o těžkou brigádu, chemiky nebo speciální síly. Těch schopností, které musíme budovat, je mnohem víc. Např. když musíme vytvořit brigádní úkolové uskupení, potřebujeme skoro všechny druhy vojska. Jsou tam dělostřelci, ženisté, průzkum, zpravodajství nebo logistika. Samo o sobě nás to žene do vševojskové armády.

Náčelník českého generálního štábu navštívil Ukrajinu

Válka na Ukrajině

A také vzhledem k tomu, jak se situace ve světě vyvíjí, je z hlediska obrany země rozumné si zachovat určitou míru flexibility, abychom mohli reagovat na změnu prostředí.

Pro případ, kdyby tady Aliance už nebyla?

Tak to říci nechci, protože si to nemyslím a nikdo s tím nepočítá. Ale může se stát cokoli. Také Aliance může mít jiné požadavky. Je rozumné některé nepotřebné schopnosti pouze zmenšit a v případě potřeby je zase rozvinout, což je pak snadnější. Ale když něco zrušíte, tak najednou nemáte lidi ani systém vzdělávání a pak cokoli obnovit může trvat desetiletí.

Česká armáda má 27 tisíc lidí. Do zálohy každý rok odejde okolo osmi set vojáků. Plán do roku 2030 je mít 30 tisíc vojáků. Zatím se vám daří nabírat nové lidi, ale to nemusí trvat dlouho. Letos chcete přijmout až 1800 nových lidí. Chystáte se ještě více zatraktivnit službu v armádě, navýšit platy nebo přidat jiné benefity?

To není jen o tom, kolik lidí zrekutujeme, ale i o tom, jak se nám daří naplnit jednotlivé hodnosti a jaký je průměrný věk v armádě. Je varovné, že armáda stárne, a to i na nižších funkcích. Průměrný věk vojáka je 37,4 roku.

Stejně jako jinde asi v budoucnosti dojde k úpravám platů pomocí valorizace, ale nemyslím, že by došlo k plošnému navyšování platů, protože jako vojáci nejsme špatně platově hodnoceni. (nejnižší hodnost svobodník bere 38 tisíc hrubého a nejvyšší armádní generál 140 tisíc – pozn. red.) Ale nejde jen o platy, ale o to, aby měli vojáci např. kloudné vybavení. O to se staral dobře už můj předchůdce.

| Vnitřní dluh armády je takový, že bychom smysluplně utratili i tři procenta HDP

Bude potřeba také investovat do moderních kasáren nebo sportovišť, aby měli vojáci dobré zázemí, kde se dobře pracuje. Také jim musíme nabízet zajímavou práci a výcvik.

Určitě pomůže také, že se armáda modernizuje, zvláště pro mladší generaci je zajímavější obsluhovat techniku 21. století.

Vojáci určitě mají lepší platy, než je průměr, ale u nižších hodností se vojáků jistě dotklo velké zdražování. Nepřemýšlíte, že jim při vysoké inflaci nějak pomůžete?

Mapujeme teď sociální dopady zdražování na vojáky, zvláště v nižších hodnostech. Nejde jen o plat, ale např. o to, že musí dojíždět přes celou republiku, platit za ubytovnu apod. A u někoho to může vyvolat problémy a my teď přemýšlíme, jak jim v tom pomoci.

Dvě procenta HDP na obranu již v roce 2024, plánuje Fiala

Domácí

Fialova vláda slíbila, že do roku 2024 bude dávat dvě procenta HDP na obranu. To budou desítky miliard ročně navíc. Dokážete je rozumně využít, aby se nesmyslně neutrácelo?

Reálné potřeby armády existují, určitě to není tak, že si bude armáda kupovat nesmysly. Vnitřní dluh v armádě je takový, že i kdybychom měli tři procenta, tak bychom je dokázali smysluplně utratit. Druhá věc je, jestli máme kapacity, abychom dokázali ty nákupy zpracovat. Bude to samozřejmě náročné, ale půjde to zvládnout a budeme nakupovat jen věci, které skutečně potřebujeme. Víme, že když je teď vůle peníze na obranu dávat, tak musíme udělat vše, abychom toto okno příležitosti využili.

Ale je potřeba s těmi penězi nakládat přiměřeně, protože ekonomická situace se bude zřejmě spíš horšit. Lidé se budou muset uskrovnit a budou jen těžce chápat, že armáda má neomezené zdroje. Je např. přiměřené našim potřebám obrany nakoupit nejdražší systém stíhaček F-35?

Vláda začala vyjednávat s USA. Vychází z vojenského doporučení, že nejlepším řešením je letoun páté generace. Říkáte, že je to příliš drahé. Stejně se mohu zeptat, zda není příliš drahé koupit něco jen

na pár let, když už dnes víme, že za 15 let nebude ten stroj na bojišti stíhat a že ho budeme muset modernizovat, dodělat nebo pořídit něco nového?

Česko poslalo do USA žádost o nabídku bojových letounů F-35

Domáci

Podle nejlepšího vědomí a svědomí, doporučení mezinárodního týmu podle toho, jak se vyvíjí válčení, a protože se díváme na životní cyklus až do roku 2050/2060, jsme dospěli k tomu, že bychom měli jít do letounů páté generace. Letouny 4,5 generace, což jsou i modernizované gripeny, už nebudou stačit.

Na co nebudou stačit?

Nebudou stačit na moderní bojiště. Na rozdíl od páté generace letouny 4,5 generace neumí zpracovávat data, neumí fúzi dat. Netvrdíme to jenom my, tvrdí to i ostatní odborníci. A navíc sedmnáct států, které jsou ve frontě na F-35, asi uvažovalo podobně.

Myslel jsem, že máme armádu pro naši obranu. Ale teď slyšíme, že Američané si F-35 pořídili proto, že má schopnost Stealth, schopnost nést jaderné zbraně, že to je útočný stroj, který se dokáže probíjet za linii nepřítele. K čemu potřebujeme útočný stroj k obraně země?

Co je obrana země? My nemáme jenom úkol tady chytat zbloudilá letadla a rovnat je zpátky na trasu nebo fungovat jen jako ochrana vzdušného prostoru.

Ano, to je velmi důležitý strategický úkol, který musíme plnit, a potřebujeme k tomu nadzvukový letoun. Ale letectvo musí plnit také podporu pozemních nebo speciálních sil.

Bavil jsem se o tom s piloty a ti říkají, že letoun páté generace je dokáže sestřelit dřív, než se jim objeví na radaru.

Černochová: Na Ukrajinu šel český vojenský materiál za 47 miliard

---

Domáci

Je v tom podstatný technologický pokrok, ty letouny slouží zároveň jako platforma ke sběru dat a informací, mají úplně jiné možnosti v oblasti přenosu dat z bojiště a elektronického boje. Možná je F-35 dražší než jiné letadlo, ale když si koupíte starší ojeté auto, tak bude levnější než nové, ale také ho budete muset dřív vyměnit nebo modernizovat.

A co otázka udržitelnosti? Aby armáda za pár let nezjistila, že musí většinu peněz dávat do toho, aby udržela schopnost, která překračuje naše politické i obranné cíle.

Jsem poslední, který by chtěl pořídit něco, co tu bude stát a vojáci na tom nebudou moci cvičit. Na druhou stranu tady éterem kolují stesky o tom, jak je to nejdražší, kolik stojí provoz, ale nikdo ještě neviděl reálná čísla. Všichni straší a nikdo neviděl reálné studie.

Výrobce F-35 sám připouští, že letová hodina je násobně dražší než u konkurence.

Započítal jste do toho, že jiné letadlo budete muset třeba za patnáct let masivně modernizovat? Vláda rozhodne příští rok v říjnu, teď je potřeba k tomu rozhodnutí sesbírat všechna data.

Američané darují Česku 2,7 miliardy na modernizaci armády.

Domáci

Ptal jste se, jestli se nebojíme, že nám budou vyčítat, že si kupujeme drahé hračky a přitom lidé chudnou. Ale měli bychom si uvědomit, že se pořád bavíme o dvou procentech HDP. Podle mého, jestli někdo otevře diskusi o tom, jestli jsou potřeba dvě procenta, tak by měl být diskvalifikovaný z veřejné diskuse, protože to je závazek a slušní lidé plní slovo a slušné státy plní závazky. Tečka. Jestli někdo mluví o tom, že budeme diskutovat o dvou procentech, tak podle mě je to nebezpečná diskuse a škodí nám to jako České republice.

Rozhodují voliči a ti mohou dát příště mandát vládě, která nebude chtít dávat na obranu dvě procenta.

Můžeme třeba zrušit armádu. Ale vážně. My jako vojáci musíme vycházet z politického zadání, které nyní máme. Ale ne z toho, že po volbách může přijít někdo jiný, kdo bude mít jiný názor. Ne. My máme zadání, z něj vycházíme a dáváme vojenská doporučení. Jestli pak někdo řekne ano, to je sice pěkné vojenské doporučení, ale my tady máme ještě další faktory a my politicky rozhodujeme takhle, tak my s tím nic neuděláme.